

Bibliografie a citace

Obsah

A. Odkazy v poznámkách

Základní pokyny /2

Podrobnější informace /3

I. Knihy /3

II. Časopisecké a novinové články /7

III. Archivní materiály /8

IV. Elektronické zdroje /9

B. Odkazy v textu

Základní pokyny /11

Podrobnější informace /12

I. Odkazy v textu /12

II. Seznam referencí /13

III. Řazení seznamu referencí /16

A. Odkazy v poznámkách

Základní pokyny

V tomto systému, běžném a preferovaném v humanitních vědách, uvádíme bibliografické odkazy v poznámkách, které vkládáme pod čáru pomocí příslušného nástroje MS Word (bez ohledu na to, zda budou v knize umístěny pod čarou, na konci jednotlivých kapitol nebo na konci celého textu).

Zdroje v poznámkách neuvádíme pokaždé plným bibliografickým zápisem. Možnosti jsou dvě: (1) při prvním výskytu citovat plně a dále zkráceně; (2) citovat jen zkráceně (plné záznamy pak obsahuje pouze závěrečná bibliografie, která ovšem musí bezpodmínečně zahrnovat všechny práce, na něž se odkazuje).

Ukázka poznámkového aparátu

- ¹ Josef Pekař: *Kniha o Kostí. Kus české historie*, 4. vyd., Praha 1970, s. 26.
- ² Marie Bláhová – Jan Frolík – Naďa Profantová: *Velké dějiny zemí Koruny české, I. Do roku 1197*, Praha 1999.
- ³ Jacques Le Goff – Jean-Claude Schmitt: *Encyklopedie středověku*, přel. Lada Bosáková, 3. vyd., Praha 2014, heslo: Hereze.
- ⁵ J. Pekař: *Kniha o Kostí*, s. 51n.
- ⁶ Josef Hanzal: Čeští historici před únorem 1948, *Český časopis historický* 91 (1993), s. 272.
- ⁷ Joachim Bahlcke: *Geschichtsschreibung als Legitimationswissenschaft. Ständeforschung in der Ersten Tschechoslowakischen Republik – eine Fallstudie*, in: *Per saecula ad tempora nostra. Sborník prací k šedesátým narozeninám prof. Jaroslava Pánka*, II, ed. Jiří Mikulec – Miloslav Polívka, Praha 2007, s. 880.
- ⁸ J. Hanzal: Čeští historici, s. 275.
- ⁹ J. Bahlcke: *Geschichtsschreibung*, s. 882.
- ¹⁰ Ibid.
- ¹¹ Ibid., s. 884.

Ukázka bibliografie

Bahlcke, Joachim: *Geschichtsschreibung als Legitimationswissenschaft. Ständeforschung in der Ersten Tschechoslowakischen Republik – eine Fallstudie*, in: *Per saecula ad tempora nostra. Sborník prací k šedesátým narozeninám prof. Jaroslava Pánka*, II, ed. Jiří Mikulec – Miloslav Polívka, Praha 2007, s. 878–885.

Bláhová, Marie – Frolík, Jan – Profantová, Naďa: *Velké dějiny zemí Koruny české, I. Do roku 1197*, Praha 1999.

Hanzal, Josef: Čeští historici před únorem 1948, *Český časopis historický* 91 (1993), s. 268–285.

Le Goff, Jacques – Schmitt, Jean-Claude: *Encyklopedie středověku*, přel. Lada Bosáková, 3. vyd., Praha 2014.

Pekař, Josef: *Kniha o Kostí. Kus české historie*, 4. vyd., Praha 1970.

Podrobnější informace

I. Knihy

Knihy slouží jako základní vzor; některé popsané zásady se uplatňují i při citování jiných typů zdrojů.

- V poznámkách vždy zachováváme přirozený pořádek jména a příjmení, v bibliografii je inverujeme a oddělujeme čárkou.
- Příjmení autorů nejsou nijak zvýrazněna (verzálky, kapitálky). Pokud je autorů víc, oddělují se pomlčkami (7), při větším počtu autorů než tři se uvádí pouze první z nich a zkratka „et al.“ (alternativně „a kol.“).
- Jméno autora je od titulu knihy odděleno dvojtečkou, titul od podtitulu je oddělen tečkou, jinak se používá čárka; celý záznam je ukončen tečkou.
- Titul knihy je zvýrazněn kurzivou.
- U titulů anglicky psaných knih se uplatňuje headline style (3, 4, 6, 7).
- Pořadí vydání se uvádí pouze tehdy, pokud je jiné než první (2, 6).
- Uvádět nakladatele není nutné; pokud se autor rozhodne nakladatele uvádět, musí v tom být důsledný. Používá se dvojtečka – Cambridge: Cambridge University Press 1992.
- Místo vydání se uvádí v podobě, v jaké se objevuje v knize, nepřekládá se (5, 8).
- Bližší specifikace místa vydání se uvádí pouze v případě, že hrozí záměna s jiným místem téhož jména (3, 7), nebo je-li velmi málo známé (4).
- U většího počtu míst vydání se zpravidla uvádí pouze první z nich (6), pokud se nejedná o koeedici nakladatelů s různými sídly (9).
- Pomocné bibliografické údaje (pořadí vydání, překladatel ad.) jsou česky (6, 7, 9).
- Názvy edičních řad nepočítáme k povinným údajům a zejména v knihách s robustní bibliografickou dokumentací je běžně neuvádíme (výjimku tvoří speciální případy popsané v oddílu Vícesvazkové a editované knihy a v oddílu Klasické a středověké autority). Jinak je připojujeme do závorky na konec bibliografického údaje (10).

Příklady

- 1 August Sedláček: *Děje města Čáslavě*, Praha 1874.
- 2 Josef Pekař: *Knihy o Kosti. Kus české historie*, 4. vyd., Praha 1970.
- 3 George E. Hyde: *Red Cloud's Folk. A History of the Oglala Sioux Indians*, Norman (Okla.) 1984.
- 4 George Blondin: *When the World Was New. Stories of the Sault Dene*, Yellowknife (Canada) 1990.
- 5 Émile Petitot: *Dictionnaire de la langue dènè-dindjé; dialectes montagnais ou chippewayan, peaux de lièvre et loucheux*, Paris 1876.
- 6 Judith Butcher: *Copy-Editing. The Cambridge Handbook for Editors, Authors and Publishers*, 3. vyd., Cambridge 1992.
- 7 Bernadette Bensaude-Vincent – Isabelle Stengers: *A History of Chemistry*, přel. Deborah van Dam, Cambridge (Mass.) 1996.
- 8 Anton Ludwig Frind: *Die Geschichte der Bischöfe und Erzbischöfe von Prag*, Prag 1873.
- 9 Francis S. Fiorenza – John P. Galvin (ed.): *Systematická teologie*, I. Římskokatolická perspektiva, přel. Petr Dvořák, Brno – Praha 1996.
- 10 Luciano Floridi: *Scepticism and the Foundation of Epistemology. A Study in the Metalogical Fallacies*, Leiden 1996 (Brill's Studies in Intellectual History 70).

Vícesvazkové a editované knihy

- Knihy, které mají editora, se uvádějí pod jeho jménem (**1, 6–8**), podle názvu řadíme pouze referenční literaturu typu standardních encyklopedií a slovníků (**2–4, 11**). Pokud má kniha autora i editora, následuje jméno editora za názvem knihy (**5**).
- Zkratka pro uspořadatele díla je vždy „ed.“, bez ohledu na to, jakou podobu má v knize (**1, 2, 4, 8**); plurál se nerozlišuje (znamená editor i editoři).
- Číslo svazků jsou vždy římská (bez ohledu na to, jakou formu mají v citovaných knihách); od titulu je oddělujeme čárkou a píšeme stojatě (nejsou součástí názvu).
- Citujeme-li vícesvazkové dílo jako celek, udáváme pouze rozsahy svazků a let vydání (**1–4, 6**); u edičních projektů, které dosud nebyly ukončeny, necháváme pravou část rozsahu prázdnou (**11**). Citujeme-li jednotlivou část vícesvazkového díla, udáváme i další bibliografické detaily sloužící k identifikaci konkrétního svazku (**7, 8**).
- Rozsáhlá a složitě členěná díla, jejichž svazky mají do značné míry monografickou povahu, lze při citování jednotlivých částí pojímat jako ediční řady (**9, 10**; srov. jiným způsobem zpracovaný záznam téhož díla v příkladu **8**).

Příklady

- 1** Karl Bosl (ed.): *Handbuch der Geschichte der böhmischen Länder*, I–IV, Stuttgart 1967–1970.
- 2** *Lexikon des Mittelalters*, I–X, ed. Robert-Henri Bautier, München 1980–1999.
- 3** *Ottův slovník naučný*, I–XXVIII, Praha 1888–1909.
- 4** *Dictionnaire de théologie catholique*, I–XV, ed. Albert Vacant – Eugène Mangenot, Paris 1902–1950.
- 5** Jan Hus: *Tractatus De ecclesia*, ed. S. Harrison Thomson, Praha 1958.
- 6** Jaroslav Purš – Miroslav Kropilák (ed.): *Přehled dějin Československa*, I–II, Praha 1980–1982.
- 7** Jaroslav Purš – Miroslav Kropilák (ed.): *Přehled dějin Československa*, I/1. *Do roku 1526*, Praha 1980.
- 8** Iwan von Müller (ed.): *Handbuch der klassischen Altertums-Wissenschaft*, IX/1. Karl Krumbacher: *Geschichte der byzantinischen Literatur von Justinian bis zum Ende des oströmischen Reiches (527–1453)*, München 1891.
- 9** František Michálek Bartoš: *Čechy v době Husově. 1378–1415*, Praha 1947 (České dějiny II/6).
- 10** Karl Krumbacher: *Geschichte der byzantinischen Literatur von Justinian bis zum Ende des oströmischen Reiches (527–1453)*, München 1891 (Handbuch der klassischen Altertums-Wissenschaft IX/1).
- 11** *Thesaurus linguae latinae*, I–, Lipsiae 1900–.

Kapitoly v knihách, stati ve sbornících

- Název stati či kapitoly je stojatě a bez uvozovek, název sborníku či knihy je kurzivou.
- Na rozdíl od článků v periodikách se používá „in:“.
- Jména editorů se uvádějí za názvem knihy.

Příklady

- 1 Paulus Sladek: Kosmas Schmalpus (1730–1811). Professor für augustinische Theologie, in: *Scientia Augustiniana. Studien über Augustinus, den Augustinismus und den Augustinerorden. Festschrift Adolar Zumkeller OSA zum 60. Geburtstag*, ed. Cornelius Petrus Mayer – Willigis Eckermann, Würzburg 1975, s. 469–511.
- 2 Petr Čornej: Ke genezi Palackého pojetí husitství, in: P. Čornej: *Historici, historiografie a dějepis*, Praha 2016, s. 33–47.

Kvalifikační práce

- Kvalifikační práce citujeme obdobně jako knihy (název je kurzivou).
- U českých prací (1) zpravidla uvádíme i fakultu, u zahraničních (2) stačí název univerzity.

Příklady

- 1 David Svoboda: *Tomistická teorie fyzické premoce*, diplomová práce, FF UK, Praha 2003.
- 2 Mark C. Mattes: *Toward Divine Relationality: Eberhard Jüngel's New Trinitarian, Postmetaphysical Approach*, disertační práce, University of Chicago 1995.

Staré tisky

Pro účely běžné vědecké dokumentace v oborech, jako je historie, filosofie, teologie, dějiny umění apod., volíme stejnou formu zápisu jako při citování moderních knih.

- Jméno autora, které je většinou součástí titulu, se předřazuje a převádí do nominativu; u známých autorů (1, 4) nebo tam, kde by byla podoba jména z titulního listu vyloženě matoucí (6), lze použít všeobecně rozšířenou podobu (závazné je to u klasiků, viz následující oddíl).
- Následuje titul knihy, zpravidla vhodně zkrácený (někdy jsou nutné i další logické úpravy: *Liber III. Decadis I. Miscellaneorum historicorum Regni Bohemiae* → *Miscellanea historica Regni Bohemiae*, I/3).
- Pokud neexistuje důvod k přesné reprodukci grafické podoby titulu, přepisujeme jazykově české názvy současným pravopisem (4, 6).
- Místo vydání se uvádí v podobě, která stojí na titulním listě (5–7), ale v nominativu, pouze u latinských knih zachováváme lokál (1–3, 7).
- Rok vydání je vždy arabskými číslicemi, bez ohledu na to, jakou podobu nese titulní list.

Příklady

- 1 Bohuslav Balbín: *Bohemia docta*, I–III, ed. Rafael Ungar, Pragae 1776–1778.
- 2 Laurentius Chrysogonus: *Mundus Marianus, sive Maria speculum mundi sublunaris*, Augustae Vindelicorum 1712.
- 3 Ludovicus Molina: *Concordia liberi arbitrii cum gratiae donis, divina praescientia, providentia, praedestinatione et reprobatione*, Olyssipone 1588.

- 4 [Antonín Koniáš:] *Clavis haeresim claudens et aperiens. Klíč kacířské bludy k rozeznání otvírající, k vykořenění zamykající*, Hradec Králové 1729.
- 5 Friedrich Spee: *Trutz Nachtigal, Oder Geistlichs-Poetisch Lust-Wäldlein*, Cölln 1709.
- 6 Wilhelm Gumpenberg: *Obroviště mariánského Atlanta svět celý mariánský v jediné knížce ne-soucího*, přel. Antonín Frozín, Staré Město pražské 1704.
- 7 Augustinus Sartorius: *Cistercium bis-tertium seu historia elogialis*, Vetero-Pragae 1700.

Klasické a středověké autority, Písmo

Pokud se odkazy na prameny tohoto typu objeví v knihách, ve kterých nejsou vzhledem k tématu běžné, nebo v publikacích určených širší veřejnosti, doporučujeme je upravovat stejným způsobem jako ostatní zdroje (1–3). Ve speciálních pracích z teologie, filosofie, klasické filologie, starověkých dějin, dějin antické a středověké literatury apod. používáme způsob v dané oborové oblasti obvyklý. Podoba jmen odpovídá české uzanci (bez ohledu na formu v použité edici): Ovide/Ovid/Ovidio → Ovidius. Na jednotlivá díla se zpravidla odkazuje pomocí zkratek (výjimečně lze zkracovat i jména autorů – 4), místo paginace se používá standardní členění (k označení jednotlivých částí lze použít římské i arabské číslice – 5–7), za interpunkčním znaménkem (tečkou nebo čárkou) oddělujícím knihy od menších oddílů či oddíly od paragrafů neděláme mezery. V závorce lze uvést konkrétní edici pramene (8, 9 – nezbytné, pokud je citováno z několika rozdílných vydání, jinak postačí záznam v souhrnné bibliografii). Zvolený systém musí být logický, jednotný a dešifrovatelný (nutný je soupis zkratek).

Bible: Pokud neexistuje důvod k jinému řešení, používají se zkratky českého ekumenického překladu. Kapitoly a verše se oddělují čárkou, kterou nenásleduje mezera, rozsah vyznačuje pomlčka (10).

Příklady

- 1 Aristotelés: *Metafysika*, přel. Antonín Kříž, 2. vyd., Praha 1946, s. 127.
- 2 Matoušovo evangelium 8,1. *Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona včetně deuterokanonických knih*, český ekumenický překlad, 9. vyd., Praha 2002.
- 3 Augustin: *De trinitate libri quindecim*, ed. Jacques Paul Migne, Parisiis 1886, sl. 927 (Patrologiae cursus completus. Series latina 42).
- 4 Arist., *Metaph.* 1075b.
- 5 Origenes, *Contra Cels.* II,14.
- 6 Origenes, c. *Cels.* 2.14.
- 7 Tomáš Akvinský, *ST I-II*, q. 94, a. 2.
- 8 Robert Bellarmin, *De grat. et lib. arb.* IV,14 (*De controversiis Christianae fidei adversus huius temporis haereticos*, IV, Parisiis 1603, s. 154).
- 9 Augustin, *De trin.* IX,12 (CCSL 50a).
- 10 J 6,12; Ef 1,11–13.

II. Časopisecké a novinové články

- Název článku je stojatě a bez uvozovek, název periodika kurzivou.
- Nepoužívá se „in:“.
- Pokud je periodikum stránkováno průběžně v rámci celého ročníku, číslo není nutné uvádět (1–3, 6); jsou-li jednotlivá čísla stránkována zvlášť, uvádí se číslo za údajem o ročníku (4, 5, 7).
- U anglickojazyčných periodik se uplatňuje headline style (2, 3).
- Názvy časopisů lze obvyklým způsobem zkracovat, nutný je soupis zkratek.
- Novinový článek se cituje obdobně, doplňuje se den vydání (5).
- Záznam knižní recenze a rozhovoru ukazují příklady 6 a 7.
- Způsob citování suplementů či speciálních čísel ukazují příklady 8 (jednotlivý článek) a 9 (monotematické číslo jako celek). U některých nestandardních a složitě organizovaných periodik (kolísajících navíc na pomezí časopisů a sborníků a vycházejících velmi nepravidelně) může být ovšem bibliografická struktura značně nepřehledná a forma zápisu nejednoznačná. Volíme ten, o kterém předpokládáme, že povede nejsnáze k bezpečnému dohledání citovaného zdroje (10).

Příklady

- 1 Zdeněk Beran: Válka a násilí jako sociální kód české pozdně středověké šlechty, *Český časopis historický* 115 (2017), s. 319–345.
- 2 Marjule Anne Drury: Anti-Catholicism in Germany, Britain and the United States: A Review and Critique of Recent Scholarship, *Church History* 70 (2001), s. 98–131.
- 3 Neil Younger: How Protestant Was the Elizabethan Regime?, *English Historical Review* 133 (2018), s. 1060–1092.
- 4 Petr Elbel: Delegace pražské církevní provincie a Husovi domácí odpůrci v kostnici, *Dějiny a současnost* 37, č. 6 (2015), s. 14–17.
- 5 Marie Peřinová: Barmská armáda bude vládnout dál, *Lidové noviny* 23, č. 262 (11. 11. 2010), s. 12.
- 6 Ivana Čornejová (rec.): Dějiny lékařství v českých zemích (Petr Svobodný – Ludmila Hlaváčková), *Časopis Matice moravské* 123 (2004), s. 481–484.
- 7 Marek Hrubec: Čínská meritokracie: Od vzdělání po politiku (rozhovor), *Literární noviny* 28, č. 10 (2016), příloha Dossier, s. 13.
- 8 Stephen Harrison: Horace's Hymn to Bacchus (*Odes* 219): Politics and Poetics, in: Word and Context in Latin Poetry: Studies in Memory of David West, ed. Anthony J. Woodman – Jakob Wisse, supplement *Cambridge Classical Journal* 40 (2017), s. 89–104.
- 9 Alexander R. McBirney (ed.): Piton de la Fournaise volcano, Reunion Island, zvl. číslo *Journal of Volcanology and Geothermal Research* 36 (1989).
- 10 Vladimíra Borová: Obraz Němců v české historické beletrii 1890–1900, *Acta Universitatis Carolinae. Philosophica et historica* 1 (1995), s. 11–39. / Vladimíra Borová: Obraz Němců v české historické beletrii 1890–1900, in: *Obraz druhého v historické perspektivě*, ed. Luďa Klusáková, Praha 1997, s. 11–39 (AUC Philosophica et historica 1, 1995. Studia historica 41) apod.

III. Archivní materiály

- V souhrnné bibliografii se uvádějí pouze archivy a využitě fondy. V poznámkách se uvádí nejprve archiv, pak fond, inventární číslo, případně signatura a karton, a nakonec popis konkrétní archiválie, pokud ji lze dále specifikovat (**1**). Vyžaduje-li to povaha citovaného dokumentu (typicky například u korespondence – **2**), stojí charakteristika archiválie na prvním místě. Zkratky musí být vysvětleny při prvním výskytu nebo (lépe) v soupisu (pro ukázkou úsporného zápisu viz **3**).
- Archiválie knižní povahy citujeme obdobně jako vydané práce, připojujeme místo uložení a inventární číslo/signaturu (**4**).

Příklady

- 1** Národní archiv, Praha, fond Archiv pražského arcibiskupství, inv. č. 388, sign. A 27/12, zápis z jednání konzistoře z 31. 5. 1781.
- 2** Dopis Alžběty Cihlářové Miroslavě Ludvíkové z 11. 1. 1966, Archiv Etnografického ústavu Moravského zemského muzea v Brně, fond Miroslava Ludvíková, inv. č. 42, kart. č. 2.
- 3** A. Cihlářová M. Ludvíkové, 11. 1. 1964, Archiv EÚ MZM, fond ML, inv. č. 42, kart. č. 2.
- 4** Joannes Florianus Hammerschmid: *Historia monasteriorum Eremitarum S. Augustini*, rukopis, Knihovna Královské kanonie premonstrátů na Strahově, sign. DG III 39.

IV. Zákony, směrnice apod.

- Na dokumenty právní a administrativní povahy zpravidla odkazujeme přímo v textu, případně v poznámkách pod čarou. V závěrečné bibliografii je neuvádíme.

Příklady

- 1** Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 2** Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/904 ze dne 5. června 2019, o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí.

V. Elektronické zdroje

Digitální informační zdroje dostupné prostřednictvím počítačem čitelných nosičů (offline) nebo prostřednictvím počítačových sítí (online) lze z hlediska bibliografické dokumentace rozdělit na dvě skupiny: **(a)** zdroje po všech stránkách identické se zdroji tištěnými (ať už vznikly dodatečnou digitalizací, nebo byly paralelně vydány v tištěné a elektronické podobě), **(b)** zdroje, které se od tištěné verze liší nebo existují pouze v elektronické podobě.

(a)

Na informační zdroje, které byly využity v elektronické podobě, jsou však identické s podobou tištěnou, odkazujeme stejně jako na zdroje tištěné. Na skutečnost, že jsme pracovali s elektronickou verzí, není potřeba nijak upozorňovat (jde o týž zdroj). Typickým příkladem jsou knihy a časopisecké články ve formátu pdf (1–3).

Příklady

- 1 David L. Miller: *Theology and Play Studies: An Overview*, *Journal of the American Academy of Religion* 39 (1971), s. 349–354.
- 2 Charles du Fresne Du Cange: *Glossarium ad scriptores mediae et infimae Latinitatis*, I–III, 3. vyd., Francoforti 1710.
- 3 Jaroslaus Schaller: *Topographie des Königreichs Böhmen*, IX. *Pilsner Kreis*, Prag – Wien 1788.

Poznámka

Všechny uvedené práce jsme konzultovali online (<https://www.jstor.org/stable/pdf/1461070.pdf> (1), <https://www2.uni-mannheim.de/mateo/camenaref/ducange.html> (2), https://books.google.cz/books?id=LugBAAAAAAAJ&printsec=frontcover&hl=cs&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false (3)), tuto skutečnost však v záznamu nijak nezohledňujeme.

(b)

Citování těchto zdrojů představuje svébytnou oblast, která přináší řadu specifických problémů, daných především nestabilitou internetového prostředí. V případě, že připravujete rukopis, který obsahuje velké množství odkazů tohoto typu, kontaktujte redakci.

I zde platí, že zdroje charakterizujeme v prvé řadě standardními prostředky bibliografického popisu (pokud je to alespoň trochu možné). Na prvním místě tedy stojí jméno autora, následuje název díla/textu atd. Připojujeme informaci, že nejde o tištěnou publikaci (1–4). URL je nutné uvést tehdy, pokud by byl bez něj zdroj jen obtížně dohledatelný a identifikovatelný (5). Pouze URL se může v poznámce objevit jedině v případě, že citovaný dokument nelze přesně popsat běžným způsobem (6). Dlouhým a těžko přepsatelným URL s velkým množstvím speciálních znaků se snažíme vyhnout (permanentní odkaz, lepší verze linku, zkrácení na základní doménu).

Příklady

- 1 Martin Hybler: *Podivné děti Ransoma Riggse*, *Babylon* (online), 23. 11. 2017*.
- 2 Pavel Mandys (rec.): *Dobrodružství Jeronýma Moucherota* (François Boucq), *iLiteratura* (online), 27. 5. 2017*.
- 3 Otakar A. Funda: *Das Entstehen des christlichen Glaubens*, Prag 2012 (online), www.karolinum.cz.
- 4 *Slovník spisovného jazyka českého* (online), heslo: *nyvý*, <http://ssjc.ujc.cas.cz>.

5 *Internetová jazyková příručka* (online), <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=602#nadpis12>**.

6 Viz <http://www.catholic-hierarchy.org/diocese/d1c14.html>**.

* Jde o datum zveřejnění, nikoliv o datum přístupu.

** I v těchto případech je ovšem užitečné nějakým způsobem přiblížit obsah citovaného materiálu, např.

5 – Složitější případy shody přísudku s podmětem 9: Typ Hrabata a knížata vlastnila rozsáhlá panství;

6 – kardinál titulu Sacro Cuore di Maria.

Video

I audiovizuální materiál se snažíme co nejlépe přiblížit pomocí otázek kdo, o čem, pro koho, kde.

Petr Čornej: Jan Žižka známý a neznámý. Záznam přednášky z 4. 4. 2024. Společnost Národního muzea (online: YouTube).

Wikipedie

Na Wikipedii odkazujeme pouze v poznámkách pod čarou, v závěrečné bibliografii ji neuvádíme.

Wikipedie, heslo: Jan Žižka. 1. 6. 2024 (cs.wikipedia.org).

B. Odkazy v textu

Základní pokyny

Odkazy v textu (styl „autor rok“)

Citační systém „autor rok“ užíváme zejména v přírodních a společenských vědách. V textu jsou odkazy na literaturu uvedeny v kulatých závorkách ve formě příjmení autora a rok vydání díla. Úplné citace jsou uvedeny v seznamu referencí (označujeme je jako Literatura, případně Reference).

Příklad

Poněkud zvláštní postoj v této souvislosti zaujímá G. Roseová (1993, 27–29). Její argumentace však není přesvědčivá a ve srovnání s jinými autory (např. Ingold 1993, 2001; M. Rose 2002; Lorimer 2003b) se nám jeví poněkud zmatená. Čtenář se v textu ztrácí a nepomůže mu ani jinak běžná praxe, kdy se snaží zjistit svou polohu na základě dotazů kladených jiným čtenářům (srov. Laurier a Brown 2008). V takové situaci je pak lepší nechat se někým svést nežli se pokoušet dospět k cíli vlastními silami (Laurier et al. 2008).

Ingold, T. 1993. The Temporality of the Landscape. *World Archeology* 25: 152–171.

Ingold, T. 2001. *The Perception of the Environment: Essays in Livelihood, Dwelling and Skill*. London: Routledge.

Laurier, E., Brown, B. 2008. Rotating Maps and Readers: Praxiological Aspects of Alignment and Orientation. *Transactions of the Institute of British Geographers* 33 (2): 201–216.

Laurier, E. et al. 2008. Driving and ‘Passengering’: Notes on the Ordinary Organization of Car Travel. *Mobilities* 3: 1–23.

Lorimer, H. 2003a. The Geographical Field Course as Active Archive. *Cultural Geographies* 10: 278–308.

Lorimer, H. 2003b. Telling Small Stories: Spaces of Knowledge and Practice of Geography. *Transactions of the Institute of British Geographers* 28: 197–218.

Rose, G. 1993. *Feminism and Geography*. Cambridge: Polity Press.

Rose, M. 2002. Landscape and Labyrinths. *Geoforum* 33: 455–467.

Podrobnější informace

I. Odkazy v textu

Odkazy na literaturu v textu uvádíme v kulatých závorkách, a to jako poslední jméno (příjmení) autora a rok vydání publikace, případně číslo stránky nebo jiné upřesnění, pokud je třeba. Jméno autora a rok vydání oddělujeme pouze mezerou. Rok vydání a číslo stránky oddělujeme čárkou a mezerou. V případě dvou autorů oddělujeme jméno prvního a druhého autora spojkou „a“. U tří a více autorů uvádíme pouze prvního autora a zkratku „et al.“. Pokud je v jedné závorce uvedeno více odkazů, oddělujeme je středníkem. Objevuje-li se jméno autora v textu, není jej třeba opakovat v závorce, např.: „Pozoruhodný je v této souvislosti příspěvek Nussbaumové (1994).“ (Ženská jména v textu vždy přechylujeme.) Podrobněji viz níže uvedené příklady.

Příklady

Jeden autor nebo editor

(Nussbaum 1994)

(Jirousová 2016, 68–72)

(Dasturová 2017, l.3)

(Ingold 1993, 2001; Lorimer 2003a, 2003b; G. Rose 1993; M. Rose 2002)

Více autorů nebo editorů

(Kočenda a Černý 2015)

(Šizling et al. 2011)

(Kindlmann et al. 2012, 200)

Zvláštní případy

(BIFIE 2017)

(GenBank 2018)

(Wikipedia 2025)

II. Seznam referencí

Reference (literaturu) řadíme abecedně (podrobněji viz níže), přičemž u jmen autorů píšeme nejdříve jejich poslední jméno (příjmení) a poté iniciály ostatních jmen oddělené od příjmení čárkou. Jednotlivé autory oddělujeme čárkami. V případě, že místo iniciál uvádíme celá jména, oddělujeme autory pomlčkami. Rok vydání citovaného díla píšeme za jména autorů. Poté následují další bibliografické údaje. Jednotlivé části záznamu jsou odděleny tečkami. Názvy větších celků, např. knih nebo časopisů, uvádíme kurzivou, názvy menších celků, např. článků nebo kapitol, píšeme stojatě bez uvozovek. V anglických názvech užíváme kapitalizaci (headline style). Pořadí vydání uvádíme pouze v případě, že je jiné než první. Místo vydání nepřekládáme a ponecháváme jej ve stejné podobě, v jaké se vyskytuje v knize. U většího počtu míst vydání obvykle uvádíme pouze první z nich. Pomocné bibliografické údaje (pořadí vydání, překladatel...) jsou česky. U časopiseckých citací je ročník uveden stojatě za názvem časopisu bez oddělení čárkou, následuje číslo časopisu v závorce a stránkový rozsah za dvojtečkou. Blíže k jednotlivým typům citací viz níže uvedené příklady.

Příklady

Kniha

Shapton, L. 2012. *Swimming Studies*. New York: Blue Rider Press.

Deleuze, G., Guattari, F. 2010. *Tisíc plošin*. Přel. M. Caruccio Caporale. Praha: Herrmann a synové.

NEBO:

Deleuze, Gilles – Guattari, Félix. 2010. *Tisíc plošin*. Přel. M. Caruccio Caporale. Praha: Herrmann a synové.

Lipský, Z. et al. 2013. *Současnost a vize krajiny Novodvorska a Žehušicka ve středních Čechách*. Praha: Karolinum.

Kapitola v knize, článek ve sborníku

Foucault, M. 2003. Život lidí zločevěstných. Přel. K. Thein. In M. Foucault. *Myšlení vnějšku*, 127–152. 2. vyd. Praha: Herrmann a synové.

Thein, K. 2017. Mizející čára: Obrys a původ malířství. In *Mizení: Fenomény, mediální praktiky a techniky na prahu zjevného*, ed. K. Svatoňová a K. Krtilová, 71–86. Praha: Karolinum.

Kvalifikační práce

Soukup, V. 2013. *Dental and Oropharyngeal Morphogenesis: Germ-layer Stability, Homology and Evolution*. Dizertační práce. Univerzita Karlova, Praha.

Článek v odborném časopise

Nussbaum, M. C. 1994. Platonic Love and Colorado Law: The Relevance of Ancient Greek Norms to Modern Sexual Controversies. *Virginia Law Review* 80 (7): 1515–1651.

Lev-Yadun, S., Gould, K. S. 2007. What Do Red and Yellow Autumn Leaves Signal?. *Botanical Review* 73 (4): 279–289.

Šizling, A. L. et al. 2016. Can People Change the Ecological Rules that Appear General across Space?. *Global Ecology and Biogeography* 25 (9): 1072–1084.

Bonafiglia, J. T. et al. 2016. Inter-Individual Variability in the Adaptive Responses to Endurance and Sprint Interval Training: A Randomized Crossover Study. *PLoS ONE* 11 (12): e0167790.*

Beis, L. Y. et al. 2011. Food and Macronutrient Intake of Elite Ethiopian Distance Runners. *Journal of the International Society of Sports Nutrition* 8 (7): <https://doi.org/10.1186/1550-2783-8-7>.*

* Pokud se jedná o elektronický časopis, v kterém nejsou stránky jednotlivých čísel, resp. ročníků průběžně číslovány, uvádíme identifikátor článku (např. DOI).

Článek v novinách nebo časopise

Eagleton, T. 2016. Not Fitting In: The Slow, Uncertain Death of Post-structuralism. *Times Literary Supplement*, 10. 6. 2016, 8–9.

Hospodářské noviny. 2018. Spielberg po dekádě opět natočil kasovní trhák, sci-fi Ready Player One přitom mohlo propadnout. *Hospodářské noviny* (online). 3. 4. 2018.

NEBO:

Hospodářské noviny. 2018. Spielberg po dekádě opět natočil kasovní trhák, sci-fi Ready Player One přitom mohlo propadnout. *Hospodářské noviny* (online). 3. 4. 2018. <https://archiv.ihned.cz>.

Právní a veřejné dokumenty

I v publikacích používajících citační systém „autor rok“ citujeme právní a veřejné dokumenty pomocí poznámek (viz oddíl A.IV), případně na ně můžeme odkazovat přímo v textu. V závěrečné bibliografii tyto dokumenty neuvádíme. Pro práce, v nichž se vyskytuje velké množství citací právních a veřejných dokumentů, není citační systém „autor rok“ vhodný.

Internetové zdroje

Internetovými zdroji rozumíme takové zdroje, které nejsou jinde než na internetu dostupné, např. pouze na internetu publikované články, blogy, facebookové příspěvky, položky v databázích apod. (Na informační zdroje, které byly využity v elektronické podobě, ale jsou identické s podobou tištěnou, odkazujeme stejně jako na zdroje tištěné. Na skutečnost, že jsme pracovali s elektronickou verzí, není potřeba nijak upozorňovat.)

Pokud lze zdroj jednoznačně ocitovat standardním způsobem, URL stránky není nutné uvádět. V případě dlouhých a nepraktických URL adres nebo u adres nestabilních lze URL zkrátit (např. uvést pouze základní doménu), zdroj však musí zůstat dohledatelný. U zdrojů uvádíme datum zveřejnění nebo poslední revize; datum přístupu uvádíme pouze v případech, kdy není jiná možnost. Jestliže seznam referencí obsahuje velké množství odkazů na internetové zdroje, je vhodné kontaktovat redakci a domluvit se na způsobu jeho úpravy.

Hybler, M. 2017. Podivné děti Ransoma Riggse, *Babylon* (online), 23. 11. 2017*.

NEBO:

Hybler, M. 2017. Podivné děti Ransoma Riggse, *Babylon* (online), 23. 11. 2017. <https://babylonrevue.cz/podivne-deti-ransoma-riggse>.

BIFIE. 2017. BIFIEsurvey: Tools for survey statistics in educational assessment. R package version 2.3-18. <https://CRAN.R-project.org/package=BIFIEsurvey>.

GenBank. 2018. Gene 2L-311-30. Updated on 4 December 2018. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/gene/5658500>.

Hutchinson, A. (@sweatscience). 2018. The marathon is changing: really fascinating analysis by @JordanSudafrica & colleagues shows how pacing in men's world records has evolved over the past 50 years. Is the future perfectly even splits?. Twitter, 4. 4. 2018, 13:54. <https://twitter.com/sweatscience/status/981636121925910533>.

Piccirillo, L. 2024. Exotic Phenomena in dimension 4. Záznam přednášky z 5. 4. 2024 na Current Developments in Mathematics Conference, Harvard University. Harvard Mathematics Department. YouTube, 13. 10. 2024.

NEBO:

Piccirillo, L. 2024. Exotic Phenomena in dimension 4. Záznam přednášky z 5. 4. 2024 na Current Developments in Mathematics Conference, Harvard University. Harvard Mathematics Department. YouTube, 13. 10. 2024. <https://www.youtube.com/watch?v=BXwALAkPubc>.

Wikipedia. 2025. Mission: Impossible – Dead Reckoning Part One. 27. 2. 2025, 09:56 (UTC). en.wikipedia.org.

NEBO:

Wikipedia. 2025. Mission: Impossible – Dead Reckoning Part One. 27. 2. 2025, 09:56 (UTC). https://en.wikipedia.org/wiki/Mission:_Impossible_%E2%80%93_Dead_Reckoning_Part_One.

* Jedná se o datum zveřejnění, nikoliv o datum přístupu.

III. Řazení seznamu referencí

Jednotlivé položky v seznamu referencí řadíme abecedně podle příjmení prvního autora. V případě více děl se stejným prvním autorem řadíme díla jediného autora před díla s dvěma autory a před díla s třemi a více autory, přičemž díla se dvěma autory řadíme abecedně podle jména druhého autora. Díla od stejných autorů řadíme chronologicky. Pokud se vyskytne více děl od stejných autorů z jediného roku, přidáváme k roku označení a, b, ... Jednotlivé položky v takovém případě řadíme abecedně podle názvu díla.

Příklad

- Ingold, T. 1993. The Temporality of the Landscape. *World Archeology* 25: 152–171.
- Ingold, T. 2001. *The Perception of the Environment: Essays in Livelihood, Dwelling and Skill*. London: Routledge.
- Knowles, A. K. (ed.) 2002. *Past Time, Past Place: GIS for History*. New York: ESRI Press.
- Knowles, A. K. 2013. *Mastering Iron: The Struggle to Modernize an American Industry, 1800–1868*. Chicago: University of Chicago Press.
- Laurier, E., Brown, B. 2008. Rotating Maps and Readers: Praxiological Aspects of Alignment and Orientation. *Transactions of the Institute of British Geographers* 33 (2): 201–216.
- Laurier, E. et al. 2008. Driving and ‘Passenger’: Notes on the Ordinary Organization of Car Travel. *Mobilities* 3: 1–23.
- Lorimer, H. 2003a. The Geographical Field Course as Active Archive. *Cultural Geographies* 10: 278–308.
- Lorimer, H. 2003b. Telling Small Stories: Spaces of Knowledge and Practice of Geography. *Transactions of the Institute of British Geographers* 28: 197–218.
- Lorimer, H., Winders, J. 2018. Reflect – Renew – Refresh. *Cultural Geographies* 25: 217–219.
- Rose, G. 1993. *Feminism and Geography*. Cambridge: Polity Press.
- Rose, M. 2002. Landscape and Labyrinths. *Geoforum* 33: 455–467.

V případě jakýchkoli dotazů se obraťte na redakci nakladatelství.